

“Zientzia ez da neutrala: norbaitek egiten du, norbaitentzat”

Ana Galarraga Aiestaran · Elhuyar Zientzia

**Izaro Basurko
Pérez de Arenaza**
Ingurumen-zientzialaria
eta ekintzailea

Izaro Basurko Pérez de Arenaza

Donostia, 1981

- **Ingurumen Zientzietan lizentziaduna** da Salamancako Unibertsitatean.
- Ikerketa- eta lankidetzaproiektuak kudeatzen ibili da, eta **mPower** izeneko proiektu europarrean dabil lanean.
- EHU**n energia-trantsizioari buruzko dokto-retza** egiten ari da.
- Azken urteetan, **Mugarik Gabeko Ingeniari-tzarekin** eta **Ekologistak Martxanekin** aritu da elkarlanean.
- **Ekopol** ikerketa-talde kontsolidatuko partaide da.

Izaro Basurko Pérez de Arenazak unibertsitateko ikerketa-lana eta gizarte-mugimenduetako ekin-tzailletza uztartzen ditu, klima-larrialdiaren arloan. Horra iristeko, zientziaren bidea hartu du, baina mapetan nabarmentzen ez ziren bidezidorrak bi-latuz eta aurkituz.

Zientziara ingurumenetik hurbildu zela azaldu du Basurkok; hain zuzen, Ingurumen Zientziak ikasi zituen, Salamancako Unibertsitatean. «Beti gustatu izan zaizkit ingurumena, ekologia, ekologismoa... eta horrela sartu nintzen mundu horretan. *Prestige* ontziaren hondamendiak ere eragin handia izan zuen, jakin nahi izan bainuen zientziak eta teknologiak nola jokatzeko zuten eta zer egin zitekeen halako zorigaitzak eragozteko», gogoratu du Basurkok.

Ingurumen Zientziak ikasten hasi zenean, ohartu zen zientzia eta teknologia ez direla neutralak: «norbaitek egiten dituela, eta norbaitezat direla». Orduan, lankidetzaren munduan sartzen eta beste lurralde batzuk ezagutzen hasi zen. «Zientzia jendearen bitzta hobetzeko eta okertzeko erabil daitekeela ikasi nuen, edo dirua irabazteko, adibidez».

Mugarik Gabeko Ingeniaritza taldea ezagutu zuen, eta haiekin boluntario-lanetan hasi zen, baita Ekologistak Martxanekin ere. Horri esker, ikusi zuen badagoela zientzia egiteko beste modu bat.

Sisteman arrakalak irekitzearen alde

«Gizarte-mugimenduetan lan egiteak jendearengandik gertu egotea ematen dizu, haien kezak eta arazoak ezagutzea. Baina, bestalde, egiten dituzun ikerketek ez zaie unibertsitatean egindakoen maila bera ematen, gutxietsi egiten dira», azaldu du Basurkok. «Nire ustez, garrantzitsua litzateke biak batzea: zientziaren metodologiari zorrotz jarraitzea, eta jendea aintzat hartu eta aurrerapenen ondorioak aurreikustea».

Horrez gain, merkantilizazioaren arazoa aipatu du Basurkok: «Enpresa asko eta asko sartu dira uni-

bertsitatean, eta dirua, ikerketak eta ospea haien interesak babestera bideratu dira. Aldiz, gizarte-mugimenduek askoz ere diru gutxiago dute, eta ezin dute aldizkari nagusietan argitaratu. Horrek, ikertzaile askori, ikertzeko ahalmena edo gogoak kentzen die». Komunikabideek ere, sarritan, lan akademikoak nabarmentzen dituzte, eta besteak itzalean utzi.

Hala eta guztiz ere, uste du sisteman arrakalak irekitzeko ahalegina egin behar dela: «Ez da erraza inertiak haustea, baina, dugun prekarietatearekin zaila bada ere, baditugu aukerak zirrikitu batzuk irekitzeko, eta baliatu egin behar dugula iruditzen zait. Are gehiago EHU unibertsitate publikoa dela kontuan hartuta».

Artikulu zientifikoen eta aldizkarien sistema, adibidez, esanguratsua iruditzen zaio. «Unibertsitate publiko baten bidez egiten duzu ikerketa, baina, gero, aldizkari batean argitaratzeko, ingelesez idatzi behar duzu. Eta, argitaratutakoan, irakurri nahi duenak ordaindu egin behar du. Norentzat ari gara? Niri gustatuko litzaidake euskaraz ikertzea eta euskaraz idaztea artikulu horiek, baina, orduan, ez dira inora iritsiko».

Dena den, gogorazi du EHUren leloa *Eman ta zabal zazu* dela, eta horretan saiatzen da: gizarteari ematen ikasten duena. «Adibidez, energia-trantsizioan sartuta nago orain, eta udal batek edo beste eragile batek deitzen digunean, laguntza eske, guk iritzia ematen diogu. Horrek asko asetzen nau, paper bat argitaratzeko baino gehiago. Baita hitzaldiak emateak ere, gaztetxeetan, edo Goienerrek antolatutako saioetan; horrek ematen dizulako jendearekin hitz egiteko aukera, zalantzak argitzea... Askok asetzen nau, gizartearekiko betebehari hori dugula uste baitut». ●

Elkarrizketa osoa
webgunean